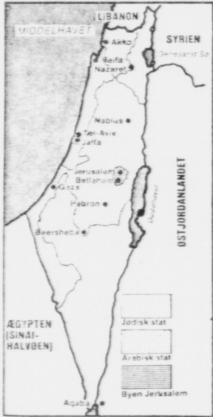

Ísrael frítt — Palestina hertikið

Tann ómenniskjaliga jöðaförfylging hefur gnaddað djúpt í vestureuropeisku samvitskuni og hefur eisini verið ein meðvirkandi orsök til tað tol, sum vestanveldini og vestureuropeiska fólkið hefur havt yvirfyri Ísrael síðan stovnsetingina av státinum í 1948. Sögan hefur víst, at stáurin Ísrael rekur ein politik, sum fær alt fleiri fólk at seta spurnaðartekin við tað tol, sum áður hefur verið lykilin til hersetingar og palestinaraförfylging. Her er ikki á nakran hátt talan um nakran jöðiskan politik, men um ein zionistiskan kúgingarpolitik

Soleiðis samtykti ST í 1947, at Palestina skuldi býttast í ein jöðiskan og ein palestínskan stát. Bæði USA og Sovjet atkvøddu fyri

Bretar høvdu undir krignum tingast við USA um eina loysn á Palestina-spurninginum. Bretar sá, at torfort var at tæna tveimum harrum: at palestinarar skuldu fáa eitt sjálvstøðugt Palestina, og at stuðla jöðum í at búsetast í Palestina.

Við stovnanini av ST í oktober 1945 fekk USA, sum hevði stóra ávirkan bæði politiskt og figgjargligt í Vestureuropa og í Suður- og Miðamerika, ein leiðandi leiklut í ST.

2. apríl 1947 boðaði Bretland til aðalfund í ST við Palestinaspurninginum sum einasta mál á skránni. Á hesum fundi, sum var frá 28. apríl til 15. maí, var semja um, at setast skuldi ein nevnd undir ST, sum skuldi leggja eitt uppskot fram um eina loysn í samstarvi við teir iblandaðu partarnar. Hetta fyri at málið skuldi verða væl lýst.

Innanhýsismál í ST

Arabiska hákommisjónin, sum var samansett av umboðum úr politiskum bólkum og tjóðskaparleiðarum, noktaði at samstarvast við ST-nevndina. Arabiska hákommisjónin metti, at tað var tað sama sum at góðtaka, at ST hevði rætt til at viðgera Palestinaósemjuna. Kravði var sjálvstøðugt Palestina, og tá tað var eitt innanhýsis mál, skuldi tað loysast av ibúgvunum í landinum.

Frá zionistisku síðuni

var kravið um, at Palestina skuldi gerast ein jöðiskur státur lagt fram, men í øðrum lagi var góðtikið ein sundurliman, við tí fyri eyga, at tað seinni gjørdist ein sjálvstøðugur státur.

ST samtykkir tvíbýti av Palestina

Aðalfundurinn móttist til endaliga støðutakan 29. nov. -47. Uppskotið um tvíbýti av Palestina (sí landkort) bleiv viðtikið við 33 atkvøðum fyri og 13 imóti og 10 atkvøddu ikki. Øll Vestureuropeisku londini atkvøddu fyri (Bretland atkvøddi ikki). Eisini Eystureuropeisku londini við Sovjet á odda atkvøddu fyri. Meðan tey seks arabisku londini saman við Afganistan, Iran, Pakistan, Turkunum, Cuba, Grikkalandi og India atkvøddu í móti.

Mótsetningarnir skerpast

ST hevði viðtikið tvíbýti av Palestina og ein sendinevnd skuldi til Palestina til endaligar fyrirreikingar. Men nevndin kom ongantíð til Palestina. AHC noktaði at samráðast við ST-nevndina;

meðan teir viðgongdu zionistarnir søgdu seg vilja stríðast fyri einum jöðiskum státi. Eisini bretar, sum høvdu sett 15. maí 1948 til dagin tá herdeildirnar og bretska ræðið skuldi avtakast, noktaðu sendinevndini at koma til Palestina áðrenn 1. maí.

Meðan tingingarnar høvdu gingið, var stríðið harðna millum palestinarar og tilflytarnar; avgerandi var fyri báðar partar at standa sterkir tá bretska ræðið skuldi avtakast. ST megnaði ikki at senda nakrar herdeildir til Palestina — eftir ynski frá sendinevndini — og kundi tí bert heita á partarnar, um at steðga ófriðinum og hernaðar atsóknunum, tó uttan úrslit.

Stríðið kom í hæddina tann 9. apríl 1948, tá yvirgangsfelagsskapurin IR-GUN við Begin sum leiðara, framdi hópdráp í landsbygdini Deir Yassin, har 250 av teimum uml. 400 ibúgvunum blivu offur fyri zionista áganginum. Úrslitið av blóðbadnum og zionistiska ræðslu-politikkinum á vári -48, var at 3—400.000 palestinarar flýddu frá hús og heim.

Stáurin Ísrael stovnsettur

14. maí 1948 varð skjalið, ið Jewish Agency hevði orðað, og sum skuldi prógva stovnanina av Ísraelska státinum, undirskrivað av einum ráði við Ben Gurion — sum gjørdist fyrsti forsætisráðharri — á odda.

Skjött eftir góðtöku

Yassir Arafat, formaður í PLO, áðrenn palestínsku partisanarnir noyddust at ríma úr Beirut. Sigurstekini frammanfyri bendir á at frælsisstríð palestinaranna fer at halda fram.

USA og Sovjet státin Ísrael.

Við viðtøkuni í ST 29. nov. -47 fingur tilflytarnir, sum tá bert vóru 1/3 av teimum samlaðu ibúgvunum og bert áttu 6% av jörðini, 52% av Palestina, tað mest fruktagóða økið, Palestinararnir høvdu 43% eftir, meðan Jerusalem skuldi leggjast undir altjóða umsitning.

48-kriggið

Tey arabisku londini høvdu kunngjørt, at um stáurin Ísrael gjørdist veruleiki, vildi tað føra til kriggj. Longu 15. maí vóru teir fyrstu samanbrestirnir. Umheimurin roknaði við, at tá arabiski heimurin taldi 30 mill. ibúgvar, vóru dagar Ísraels skjött taldur.

Men so varð ikki. Tann arabiski herurin, sum bert taldi 40.000 hermenn — móti tí ísraelska, ið taldi 60.000 — megnaði at hava eina framgongd, til ST eftir áheitan frá Ísrael fekk vápnahvild í lag.

Báðir partarnir nýttu vápnahvildina at styrkja seg hernaðarligt. Eftir vápnahvildina, sum vardi í 4 vikur, fekk Ísrael yvirvág og við endaliga vápnahvildina í 1949, hevði Ísrael økt sitt landumráði við 40% (sí landkort). Í hesum sama tíðarskeiði — frá maí -48 til maí -49 — vóru 400.000 palestinarar vorðir heimleysir, og tíðin kom at visa, at alt fleiri og fleiri palestinarar skuldu koma at kenna ágangin frá zionismuni, hjálpt av stórveldinum USA.

Zionistisku árinini

Við zionistiska áganginum og stovnanini av státinum Ísrael í 1948, gjørdust 6—800.000 palestinarar heimleysir. Hetta forði til at palestinarar av Ísraels ávum, ikki bert høvdu sínar egnu trupulleikar at dragast við, men eisini vórðu til ampa í teimum arabisku londum teir flýddu til, serstakliga Sýria, Libanon og Jordan.

Beint uttanfyri Jerusalem liggur landsbýurin Ein aliha. Hiðani flýddu 5000 palestinarar í apríl 1948 eftir hópdrápið í Deir Yassin. Nú bígva bert jöðar her, men tornið á muslimsku moskéini sæst enn

